

PREDGOVOR

Filozofski leksikon prvo je leksikografsko djelo Leksikografskoga zavoda Miroslav Krleža koje sustavno obrađuje filozofiju i jedno od rijetkih leksikografskih filozofskih izdanja u nas. Budući da je u nas dosad objavljeno samo nekoliko rječnika i leksikona iz područja filozofije (hrvatskih autora ili prijevoda sa stranih jezika), teško je poreći potrebu za takvim izdanjem, bez obzira na to što je ono nužno izloženo kritici jer kriteriji izbora i načina obrade nikad ne mogu u potpunosti dati tzv. objektivni prikaz problematike.

Ideja za pokretanje *Filozofskoga leksikona* potekla je od Danila Pejovića, koji mu je u početku i bio glavni urednik, ali ga je smrt spriječila da dovrši projekt. *Leksikon* je zamišljen kao djelo u duhu dobrih tradicija europske i svjetske filozofije, s uporištem u tradiciji hrvatske filozofije, ali i u potrebama naše akademske zajednice za takvim leksikonom. Ovaj je leksikon specifičan po tome što je dosad najopsežnije leksikografsko izdanje iz filozofije na hrvatskome jeziku, te obrađuje filozofijske pojmove, smjerove, orijentacije, škole, kao i filozofe i nacionalne filozofije.

U *Leksikonu* su zastupljene sve filozofijske discipline, od metafizike, logike, spoznajne teorije, etike, estetike, kozmologije, antropologije preko novijih disciplina kao što su filozofija uma, filozofija znanosti, filozofije pojedinih znanosti (matematike, fizike, biologije, kemije, medicine, ekonomije, geografije) do filozofije filma, filozofije športa i sl., te filozofske orijentacije (tzv. kontinentalna i analitička tradicija). Uz pretežito zapadnjačku filozofiju primjeren je prostor posvećen bliskoistočnim (židovska, arapsko-islamska) i dalekoistočnim filozofijama (indijska, kineska, japanska, korejska, vijetnamska). Specifičnost je ovog leksikona to što daje pregled i nacionalnih filozofija, i to gotovo svih europskih naroda te nekih azijskih filozofija kao i preglede sjevernoameričke, latinoameričke, afričke i australske filozofije. Hrvatska je filozofija, razumljivo s obzirom na kontekst, komparativno prenaplaćena, to više što joj se u dosadašnjim leksikografskim izdanjima koja postoje u Hrvatskoj nije davalo puno prostora.

Prikazi pak pojedinih nacionalnih filozofija (primjerice grčka, njemačka, francuska, engleska filozofija) kraći su nego što bi po svojoj vrijednosti zasluživali. Razlog je za to što su filozofi i pojmovi koji su u vezi s tim filozofijama obrađeni opširno u posebnim natuknicama.

U *Leksikonu* su zastupljeni najveći svjetski filozofi čija se imena nalaze u svim standardnim svjetskim leksikografskim izdanjima, a pojedine nacionalne filozofije predstavljene su i manje poznatim filozofima, pri čem se nastojao postići uravnotežen pristup. Iznimka su filozofi iz nama bližega zemljopisnog okruženja te većim dijelom hrvatski filozofi. Svi poznatiji stariji i noviji hrvatski filozofi kao i neki od manje poznatih iz starijega doba obrađeni su u zasebnim natuknicama, a u leksikonu su uvršteni i neki od živućih hrvatskih filozofa rođenih prije 1946. godine. Posebno su obrađeni i pojedini autori koji su po svojem opusu i filozofski relevantni – književnici, sociolozi, psiholozi, politolozi i političari, ekonomisti, znanstvenici prirodoslovnih struka te matematičari i matematički logičari. Time je ovaj leksikon djelomično i interdisciplinaran.

Filozofski leksikon sadrži oko 3500 leksikonskih natuknica različitih duljina. Natuknice veće od 35 redaka potpisane su, a one u kojima su redakcijski zahvati bili znatniji potpisala je Redakcija. U radu na leksikonu surađivalo je oko 150 autora, uz one iz Hrvatske i autori iz Bosne i Hercegovine, Crne Gore, Japana, Madžarske, Makedonije, Njemačke, Slovenije, Srbije i Ukrajine.

Kao skupno djelo više autora *Filozofski leksikon* odaje orijentacije autora tekstova koji imaju vlastite pristupe u filozofiji. Iako glavni urednik i Uredništvo ne dijele nužno ista filozofska stajališta s autorima pojedinih tekstova, nastojalo se u natuknicama dati što objektivniju informaciju sa što manje interpretativnih elemenata; oni se, međutim, nisu uvijek mogli izbjeći.

Informativnošću, cjelovitošću i sustavnošću *Filozofski leksikon* daje, nadamo se, dobar uvid u stanje filozofske struke danas i može poslužiti svima onima koji trebaju steći neke spoznaje o filozofiji kao i onima koji žele osvježiti svoja znanja iz filozofije i srodnih područja. Stoga je namijenjen svima, a ponajprije stručnjacima iz područja filozofije i studentima, kojima bi trebao poslužiti ponajprije kao vodič i putokaz u studiju filozofije. Također je dobro došao i onima iz područja humanističkih i društvenih znanosti, ali i prirodnih znanosti koje imaju dodirnih točaka s filozofijom.

Glavni urednik